

Kæru nemendur og forsjáraðilar

Nú í janúar eru lesfimiþróf lögð fyrir í skólanum líkt og fyrri ár. Prófin eru hluti af reglulegu mati á lestrarfærni og eru forsenda þess að kennarar geti fylgst með stöðu nemenda og skipulagt kennslu og stuðning eftir þörfum. Lesfimi er mikilvægur þáttur í lestrarfærni barna. Hún birtist í sjálfvirkum og nákvæmum lestri, og þegar lesfimi er góð á nemandinn auðveldara með að einbeita sér að innihaldi textans. Þess vegna snýst lesfimi ekki bara um lestrarhraða heldur um undirstöðupátt í heildarfærni í lestri og námi.

Ný birting niðurstaðna með betri upplýsingum fyrir heimili og skóla

Nú er hafin innleiðing á Matsferli sem er nýtt samræmt námsmat sem gerir kennurum kleift að fylgjast betur með og bregðast við stöðu og framvindu hvers nemenda. Í kjölfar þess hefur Miðstöð menntunar og skólaþjónustu gert breytingar á því hvernig niðurstöður nemenda á lesfimiþrófi eru birtar. Markmiðið með breytingunum er fyrst og fremst að veita foreldrum og kennurum skýrari og gagnlegri upplýsingar um stöðu barnsins í lesfimi og leiðsögn um hvernig best sé að vinna með niðurstöðurnar.

Þessu upplýsingabréfi er ætlað að skýra hvað hefur breyst og hvaða upplýsingar eru nú birtar um stöðu og framvindu í lesfimi. Ef spurningar vakna er velkomið að leita til skólans. Það má einnig senda fyrirspurn á hjalp@midstodmenntunar.is eða hringja í 514-7500.

Helstu breytingar

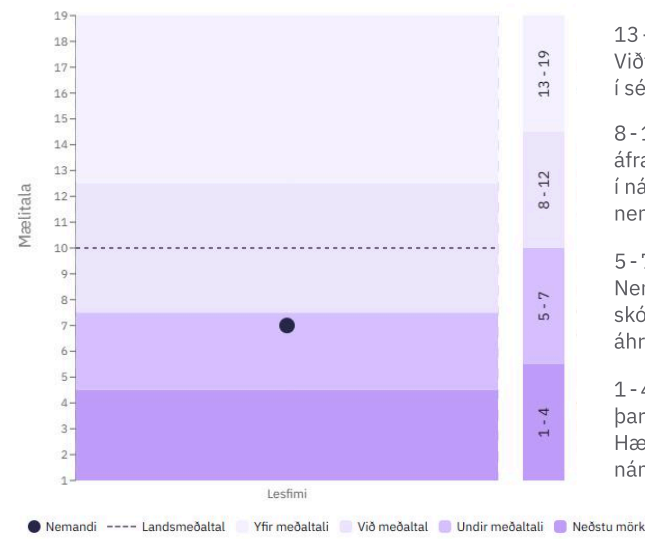
Helstabreytingin er sú að gömlu lesfimiviðmiðin hafa verið felld úr gildi. Þetta voru viðmið sem lýstu væntingum um árangur en núna getum við byggt mat á árangri á upplýsingum undanfarinna ára sem lýsa því hvernig lesfimi barna á Íslandi þróast í raun og veru. Þetta gerir niðurstöðurnar skýrari og samanburð raunhæfari. Niðurstöður á lesfimiþrófi verða áfram gefnar upp í lesnum orðum á mínútu en útreikningur tekur nú betur tillit til þess hversu erfiður textinn og nákvæmur lesturinn er. Þetta getur þýtt að niðurstöður breytist örlítið miðað við eldri niðurstöður.

Auk lesinna orða á mínútu eru niðurstöður nú settar fram sem mælitala. Mælitala er leið til að setja niðurstöðurnar í skýrara samhengi. Hún segir til um það hvort nemandi búi yfir lítilli eða mikilli færni í samanburði við jafnaldra og gerir okkur kleift að bera saman niðurstöður ólíkra prófa. Þess vegna gefur mælitala, ásamt lýsingu á stöðu nemenda, ítarlegri upplýsingar um stöðu hans eða bekkjar en eingöngu lesin orð á mínútu. Mælitölu fylgir sömuleiðis lýsing á stöðu nemandans og upplýsingar um áherslur í áframhaldandi kennslu.

Hvernig á að lesa niðurstöðurnar?

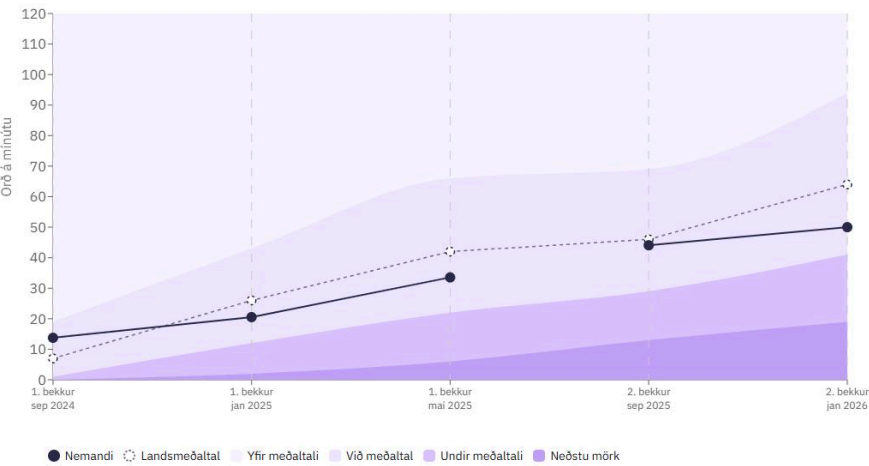
1. Staða nemanda

Á fyrstu myndinni munuð þið sjá stöðu barnsins á nýjasta lesfimiþrófinu miðað við jafnaldra. Niðurstöðum hvers barns verður lýst í sérstökum texta auk þess að vera birtar á mælitölu sem sett er fram sem svartur punktur á myndinni. Mælitalan er birt á kvarðanum 1-19 en landsmeðaltalið er alltaf 10. Litirnir sýna fjögur færnibil sem er lýst hægra megin við myndina.

2. Framvinda nemanda í lesnum orðum á mínútu

Á annarri myndinni er hægt að skoða framfarir barnsins yfir tíma. Hún sýnir hversu mörg orð á mínútu barnið las fjórar mælingar aftur í tímann. Mikilvægast er að skoða framfarir barnsins út frá því sjálfu en það er einnig hægt að sjá hverjar framfarirnar hafa verið miðað við jafnaldra á landsvísu (hvítu punktarnir og brotalínan) sem hjálpar til við að setja framfarirnar í samhengi. Loks gefur staðsetning framvindulínu nemandans upplýsingar um á hvaða færnibili hann hefur verið eða er. Í töflunni fyrir neðan myndina er svo hægt að fá nákvæmari upplýsingar um lesin orð á mínútu á hverju prófi, hvaða mælitölu nemandinn fær og svo landsmeðaltal sem einnig er birt sem mælitala.

Fyrirlögn	Bekkur	Orð á mínútu	Mælitala	Landsmeðaltal
Janúar 2026	2.	50	9	10
September 2025	2.	44	10	10
Maí 2025	1.	31	9	10
Janúar 2025	1.	20	9	10

Stuðningsprófin: Orðleysulestur og sjónrænn orðaforði

Sum börn eru lengur að læra að lesa en önnur og þurfa meiri stuðning í lestrarnámi sínu. Ef nemandi fær mælitöluna 7 eða lægri á lesfimiþrófi er mælt með því að kennarar leggi fyrir nemendur stuðningspróf í lestri sem eru tvö. Próf í lestri orðleysa metur stöðu hljóðaaðferðar eða það hversu vel barni gengur að tengja bókstafstákn við hljóð bókstafsins og tengja hljóðin saman. Í prófinu sem metur sjónrænan orðaforða er verið að kanna hversu vel börnum gengur að lesa einstök orð hratt og nákvæmlega.

Niðurstöður fyrir stuðningsprófin eru settar fram á sama hátt og fyrir lesfimina eða eins og á fyrri myndinni hér að ofan. Ekki er útbúin framvindumynd fyrir stuðningsprófin.

Að lokum

Við vonum að þessar breytingar á birtingu niðurstaðna reynist ykkur vel og nýtist sem góð leiðsögn um hvernig hægt er að styðja barnið áfram í lestri og námi. Við hvetjum ykkur aftur til að hafa samband ef spurningar vakna.